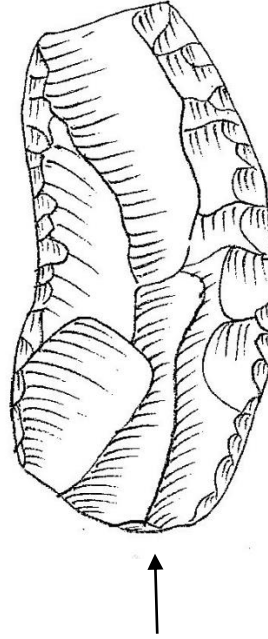

DERSİN UYGULANIŞI:

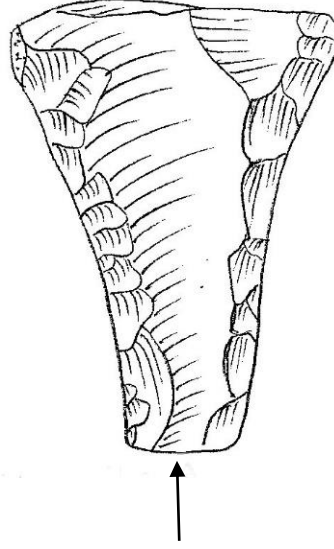
PHA 106 YONTMATAŞ ALETLERDE MORFOLOJİK TİPOLOJİ dersinde işlenen ve aşağıda detayları tekrar verilen “İki kenar kazıyıcılar, Yöneşen kenar kazıyıcılar, Yatay kenar kazıyıcılar, Köşe kenar kazıyıcılar, Dik düzeltili kenar kazıyıcılar, Sırtı inceltilmiş kenar kazıyıcılar, İç yüzde kenar kazıyıcılar, Almaşık kenar kazıyıcılar, İki yüzden düzeltili kenar kazıyıcılar” üzerine Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Tarih Öncesi Arkeolojisi laboratuvarında uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecektir.

İKİ KENAR KAZIYICILAR

Kenar kazıyıcı tanımına uygun olarak birbirine bitişik olmayan iki kenarı düzeltilerle kazıyıcı haline getirilmiş tiplerdir.

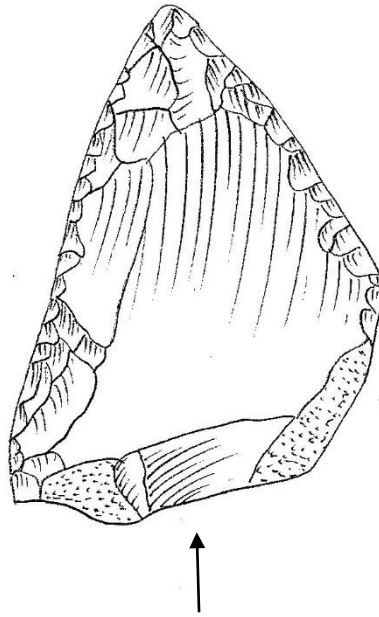
İç-dışbükey iki kenar kazıyıcı

İçbükey iki kenar kazıyıcı

YÖNEŞEN KENAR KAZIYICILAR

Düzenli düzeltmelerle işlenmiş iki kenarı, parçanın bir ucunda, özellikle üst ucunda birleşen kenar kazıyıcılardır. Uçtaki açının büyüklüğü ve parçanın kalınlığı, bu aletin uç olarak sınıflandırılmasını ya da uçlarla karıştırılmasını önler.

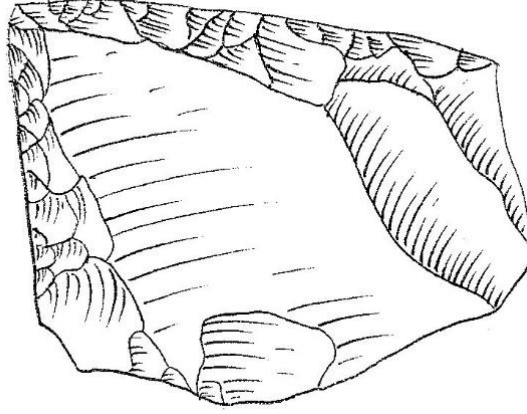

Düz yöneşen kenar kazıyıcı

YATIK YÖNEŞEN KENAR KAZIYICILAR

Alet ekseninin yonga ekseni ile 25 dereceden büyük bir açı oluşturduğu, yonga ya da dilgi üzerine yöneşen kenarların düzeltilenmesiyle oluşturulmuş kazıyıcı tipleridir.

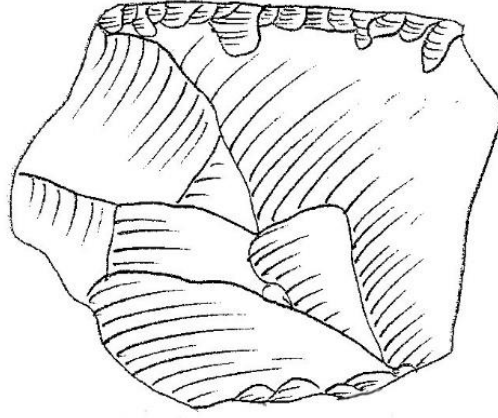
Yönlendirmede topuk önemli bir hareket noktası oluşturur. Topuğun bulunmadığı durumlarda, genellikle vurma yumrusundan başlayarak iç yüzde yayılan vurma halkalarına göre kazıyıcı kenarlar sağa yatıksa “sağa yatık”, sola yatıksa “sola yatık” yöneşen kenar kazıyıcılar olarak adlandırılırlar.

Yatık yöneşen kenar kazıyıcı

YATAY KENAR KAZIYICI

Çoğunlukla topuğun karşı tarafındaki kenarın, ender olarak da bununla birlikte topuk kenarının devamlı ve düzenli düzeltmelerle kenar kazıyıcı haline sokulduğu kenar kazıyıcılarıdır.

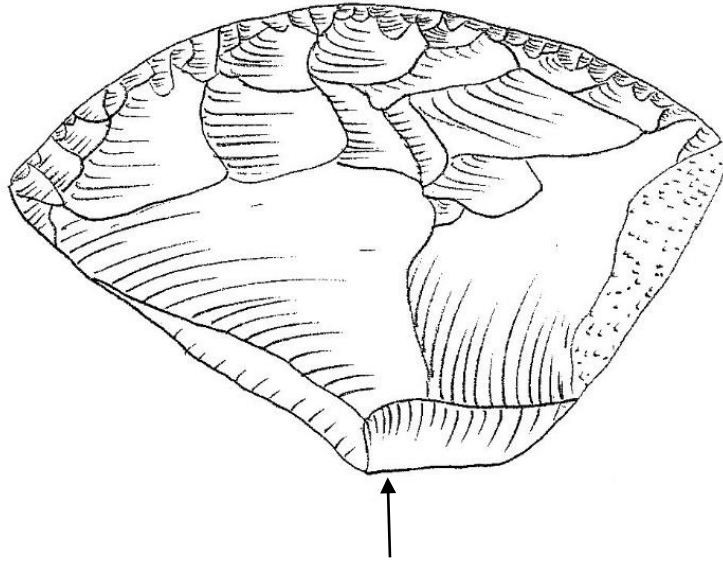

Yatay kenar kazıyıcı

İki yatay kenar kazıyıcı: İkinci kazıyıcı topuğun bulunduğu kenar üzerindedir.

Düz yatay kenar kazıyıcı: Düzeltile kenarın düz olma özelliği gösterdiği kenar kazıyıcılardır.

Dışbükey yatay kenar kazıyıcı: Düzeltile kenarın dışbükey olma özelliği gösterdiği kenar kazıyıcılardır.

Quina tip dışbükey yatay kenar kazıyıcı

KÖŞE KENAR KAZIYICILAR

Düzeltilerin küt köşeli küçük bir kenar parçası üzerine yapıldığı kenar kazıyıcılardır.

DİK DÜZELTİLİ KENAR KAZIYICILAR

Dik ya da yarı dik düzeltilerle kenar kazıyıcı haline çevrilmiş, genellikle ince yonga ya da parçalar üzerine yapılmış tiplerdir.

SIRTI İNCELTİLMİŞ KENAR KAZIYICILAR

Kenar kazıyıcının oldukça kalın olan karşı kenarının bazen bir, çoğunlukla iki yüzden düzenli olmayan düzeltilerle inceltilmesiyle elde edilmiş tiplerdir.

İÇ YÜZDE KENAR KAZIYICI

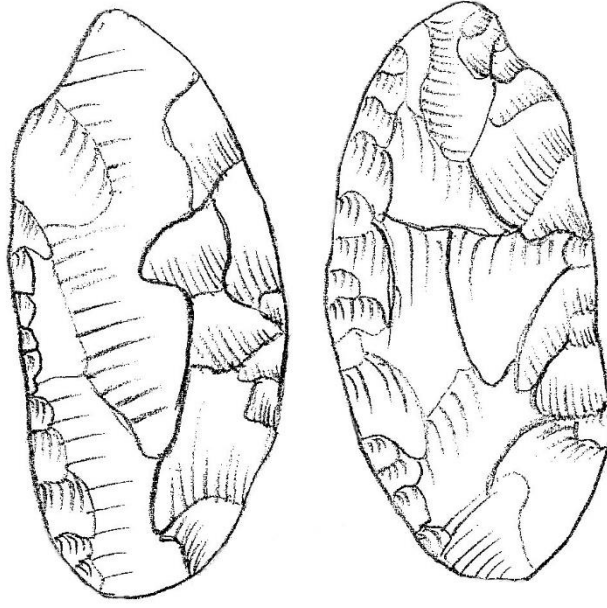
Diğer kazıyıcılardan farklı olarak düzeltilerin yonganın iç yüzü kenarlarından biri ya da ikisi üzerinde yer aldığı kenar kazıyıcılardır.

ALMAŞIK KENAR KAZIYICI

Düzeltilerin aynı zamanda hem iç, hem de dış yüz üzerinde yer aldığı kenar kazıyıcılardır.

İKİ YÜZDEN DÜZELTİLİ KENAR KAZIYICI

İki yüzden düzeltilerle kenar kazıyıcı haline dönüştürülmüş tiplerdir

İki yüzden düzeltili kenar kazıyıcı

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Bordes,F., Typologie du Paléolithique Ancien et Moyen, Presse du CNRS, Paris, 1998

Yalçinkaya, I., Alt ve Orta Paleolitik Yontmataş Endüstrileri Biçimsel Tipolojisi ve Karain Mağarası, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1989